

Juliana Mudarra: “Naixerà una altra forma de vida religiosa dins l'Església”

Dm, 7/05/2019 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) “Feliç sí, preocupada per l'entorn, moltíssim”. Una gran energia vital es barreja amb el neguit constant de la germana **Juliana Mudarra Gispert**. És patidora de mena i se sent impotent davant de la injustícia. “Si el mateix Jesús no ho va arreglar tot, què puc pretendre jo?” Conscient dels seus límits, s'agafa al tarannà del sembrador: “Fem el bé i ja es recollirà!”. Amb ella sumem una nova veu a la col·lecció d'articles sobre [dones i Església](#). Expliquem qui és i com pensa aquesta religiosa de la congregació de les Dominiques de l'Anunciata.

Nascuda a Girona, té 69 anys i prové d'una família senzilla. Juliana Mudarra -la Juli, pels de casa- és una persona desperta i sensible. Tot la fa feliç. Tan aviat es distreu amb la feina senzilla de casa, com llegeix i subratlla llibres complexos del filòsof **Raimon Panikkar**. Té una important vessant creativa: li agrada pintar, fer de perruquera, cuinar, anar cinema, al teatre i ballar a la plaça per festa major. “Això m'ajuda a tenir els ulls oberts”, diu.

Aquesta religiosa ja està jubilada, però dona un cop de mà allà on li ho demanen. Explica que el primer voluntariat el té a casa, amb les germanes grans de la comunitat. També fa catequesi d'infants a l'escola i reforç de català i castellà a alumnes nouvinguts. A l'ESO dinamitza un taller de lectura. “M'hi trobo molt bé”, diu. A l'arxiprestat d'Horta, col·labora amb el projecte interparroquial [Caliu Espai d'acolliment](#), dedicat a persones sense sostre o en situació de pobresa. En aquest vídeo la veiem fent reforç de català al **Joel**, que fa pocs mesos va arribar d'Hondures i està aprenent el català:

Juliana Mudarra va créixer al poble d'Anglès. Més tard la seva família viu a Les Planes d'Hostoles. La seva mare, de les Guillerries, de ben joveneta va baixar a servir al poble de la Celleria. Primer en un bar i després a la fàbrica a Anglès. El

pare, andalús, treballava a l'explotació minera dels pous d'Osor i més tard va fer de paleta.

“A casa no ens podíem permetre cap luxe: no sé què són les joguines d'infància, el meu germà i jo vàrem aprendre a viure amb poques coses”. Mudarra explica que el seu pare “no va parar de treballar fins que no va portar tots els germans aquí”. També diu que “es va integrar i va estimar molt Catalunya”. La feina li va generar una malaltia als pulmons i va morir força jove.

Infància i escoltisme

Parla amb nostàlgia de la seva infantesa i joventut al poble: “És una de les etapes vitals més boniques”. Primer va estudiar a l'escola pública i després a les germanes dominiques del poble. “Recordo que m'escapava del pati per anar a tocar el piano”. D'oïda ha tocat també la guitarra i l'harmònica. De més gran ha estudiat solfeig i flauta. Li hauria agradat fer música i belles arts. Però no estava al seu abast, ho tenien assumit. Juliana Mudarra fa comerç i, en acabar els estudis, entra a treballar en el laboratori de la fàbrica del poble, Indústries Burés. “Llavors no sabíem què era l'atur”.

De la seva infància també explica que va estar molts anys en un agrupament escolta. “El meu germà també, això pels meus pares va suposar un gran esforç”. Primer com a nena, més tard, assumint alguna responsabilitat. “A l'escoltisme li dec part de la meva vocació”. Amb 18 anys entra a la congregació de les Dominiques de l'Anunciata del Pare Coll de Vic.

Recorda sortir “amb una colla meravellosa”, amb alguns dels quals encara es troben. L'opció per la vida religiosa l'atribueix a tot un entorn: “No sé si és Déu o la bonança d'una època en què les coses eren massa boniques, tenia una família, una escola, uns amics, l'escoltisme, la parròquia... Va ser un entorn de testimoniatge fantàstic”. Amb 17 anys ja ho pensava, de fer-se religiosa. Però tenia el germà més petit estudiant als salesians del Tibidabo i no volia deixar sols els seus pares. Quan el germà els va dir que volia tornar a casa, ella va pensar “ara és la meva”.

“Vaig entrar a la congregació en contra de tothom”

Els de casa no van rebre bé la decisió. Fins i tot les germanes de congregació li deien que venien temps de canvi, que s'esperés. “Jo vaig entrar, precisament, en contra de tothom, sempre he estat una mica rebel”. Els meus pares no ho entenien i d'altres li preguntaven si l'havia deixat el xicot. “De vegades busques respostes i no les trobes. Per què em vaig fer dominica? Per pressió ben segur que no. Per què t'enamores d'un i no d'un altre? No ho sé... és quelcom misteriós”. Expressar com és la crida de Déu no sempre és fàcil.

La primera setmana de setembre del 1968, acabada la festa major a l'estiu i acompanyada de tota la família i els amics de la colla, arriba a la casa mare de Vic amb autocar. “La companya amb qui ens vam trobar a la porta, l'**Eulàlia Vivet**, de Taradell, és una de les amistats meravelloses que hem mantingut les dues famílies”. Ha viscut amb ella durant uns anys a la comunitat d'Horta i, Vivet, ara és responsable de la comunitat d'Elisabets i també de la [Residència Universitària d'Elisabets](#).

El noviciat de Vic va ser per a Juliana “una època de molta vida”. Allà comparteix

la formació amb germanes de Valladolid, de León i d'altres parts d'Espanya, i el castellà s'estableix com a llengua vehicular, malgrat ser una congregació fundada a Catalunya. Diu que “no era una època reivindicativa”, però que entre les catalanes parlaven català.

Puig d'Olena: una llar amb pocs recursos

Dins la congregació ha coordinat els equips de pastoral de les escoles on ha treballat i ha sigut priora de tres comunitats: Montcada i Reixac, Puig d'Olena i Horta. “Una responsabilitat compartida amb les germanes”, puntualitza. La [casa de Puig d'Olena](#) és el lloc que més l'ha marcat. És el centre d'atenció a la infància que les germanes dominiques tenen a Sant Quirze Safaja. “L'equip d'educadors han fet i estan fent d'aquella casa una llar amb molts problemes i pocs recursos”. Mudarra hi va estar tres anys de responsable de la comunitat i va col·laborar en el centre. Reconeix que en aquell moment hi havia molts nens i no se sentia amb forces per continuar-hi més temps.

La casa es va fundar a l'època de la república, el 1933, per atendre els malalts de tuberculosi. “Hi va morir Màrius Torres”, apunta. En temps de postguerra, un cop superada la malaltia, Puig d'Olena es va convertir en un internat femení. El 1989 es va constituir com a CRAE Mare de Déu del Roser. Actualment hi viuen 24 infants i adolescents que es troben en situació de desemparament familiar. “El centre està en bones mans, amb un bon equip d'educadors i **Ernest Vilaplana** com a director”. La comunitat hi està present i ajuda amb tot el que pot.

“A l'escola ho he après tot”

Defineix el temps que ha dedicat a l'escola com “la gran experiència de relació humana”. Es refereix a “la xarxa de relació entre pares, mestres i alumnes” i assegura que “costa molt de deixar”. Amb 22 anys posa el peu a la seva primera escola, Santa Rosa de Lima, al carrer Xapí de Barcelona: “una escola petita, familiar, una experiència preciosa”, apunta. El centre va tancar al cap de pocs anys, però manté encara la relació amb antics alumnes.

Després de fer magisteri, va estudiar també psicopedagogia. En aquell moment estava a Montcada i Reixac. “Una experiència gran de vida durant anys amb la comunitat, comunitats de l'entorn, Reixac! El nostre tresor amb la comunitat de germanes i amb el mossèn **Josep Maria** i **Pep Rius** al davant”, explica.

Ha treballat en sis centres diferents: “A l'escola ho he après tot”. Quan va tenir la mare malalta, la congregació la va acollir a la infermeria de Vic “com una germana més”. “Sempre en donaré gràcies”, hi afegeix. Mentre la cuidava, feina unes hores a l'[escola de Vic](#). Hi va estar quatre anys i ho va combinar amb unes hores més a l'escola de Barcelona. Després treballa 18 anys a [Santa Coloma de Gramenet](#), cinc anys més a [Amílcar](#), a Virrei Amat, i cinc anys més a l'escola de [Cerdanyola](#).

En tot aquest itinerari, la comunitat de religioses on ha viscut ha tingut un paper fonamental: “Avui quan vaig a Vic, és la meva comunitat; quan vaig a Santa Coloma, és la meva comunitat... això dona molta amplitud”. Una perspectiva que també ha guanyat vivint la fe amb altres creients, més enllà de la seva comunitat.

Un Jesús de carrer i de pocs sermons

En l'àmbit més personal, reconeix que la seva fe “és molt feble, poc segura”.

També creu que ha canviat respecte quan era jove: “La meva fe i la meva adhesió a Jesús no són les mateixes ara que als divuit anys, llavors sembla que t'emportes el món”. Sense fer renúncies, el pas dels anys li ha aportat noves perspectives. “Jesús continua sent el meu referent i avui continua donant sentit a la meva vida i compromís”.

“He conegut un Déu pare misericordiós, del que ens han parlat molt poc. No vull un Déu de l'Antic Testament”. A què es refereix concretament? “El projecte de Jesús no és tancat ni al temple, ni a la sinagoga ni a les esglésies, és al carrer, a les places i pobles, amb la persona humana sempre al mig i amb molt pocs sermons”.

I això com es tradueix a la comunitat cristiana d'avui? “Em preocupa molt aquesta Església encara tan encarcerada i jerarquitzada, sobretot pel paper que hi tenim les dones. Hi ha molt per fer!”. Creu que és possible la coexistència de comunitats petites al voltant d'aquest altre model. Però que la gent jove li diu: “Juli, jo em sento creient, vull aquest Evangeli, però no crec en aquesta Església jeràrquica”.

Ella els respon que “un pomer té pomes boníssimes, i algunes estan podrides; però això no vol dir que tinguem una Església podrida; tenim una Església humana, feble”. Creu que la situació requereix que cadascú es replantegi com viu i amb qui viu la fe. “Tenim un **papa Francesc** que és molt obert, però també comunitats de parròquies molt conservadores”, diferencia.

La cultura religiosa, a l'aula

També es mostra crítica amb el currículum de la classe de religió. Durant anys Juliana Mudarra ha impartit cultura religiosa a classe. “Quin problema hi tenen els nostres bisbes? El cardenal Jubany ens deixava fer cultura religiosa, també la celebració penitencial comunitària”. Considera que si aquesta pràctica s'hagués estès “els nostres nanos haurien sortit amb una altra visió del tema religiós”. Té molt clar que “escola religiosa no vol dir fer cristians”, sinó donar la informació a l'aula i oferir “oportunitats de fe” en altres espais; per exemple, per Nadal o per Pasqua, amb la celebració de l'eucaristia i el treball de la interioritat i la pregària.

El diàleg interreligiós és a la seva llista de reptes eclesials. “La congregació i la FEDAC estan a l'aguait amb aquest tema”, assegura. En particular, Juliana s'ha implicat amb els parlaments de les religions: “Siguis musulmà, budista o sikh, hem de fer un camí junts, no pot ser que encara creiem que tenim el patrimoni de la fe i de la veritat”.

No és que pensi que l'Església no avanci en aquest sentit. Però sí que té la sensació que, per a alguns, “fer un pas tots junts implica perdre el nostre tresor”. En contrast, Mudarra recorda que [Panikkar](#) animava a conèixer millor la pròpia religió per comprendre la de l'altre. I que això no implica renunciar a la pròpia identitat. Juliana troba a faltar una lectura més a fons de l'obra d'aquest pensador: “Què ens diu del diàleg interreligiós? Què ens diu de la creença? Què ens diu de la diversitat?”

“Soc una lluitadora pel país”

Les seves militàncies no acaben en l'àmbit educatiu i eclesial. “Soc una lluitadora pel país, igual que el pare Coll”, afirma. En un món que descriu com a “conflictiu” i amb dificultats d'entesa, reivindica la defensa de Catalunya. En parlem en una sala de l'escola FEDAC Horta. En aquest centre, durant el referèndum de l'1 d'octubre

del 2017, es van viure [fortes càrregues policials](#). Mira per la finestra i encara s'esgarrafa.

“Aquí va haver-hi moltes pallisses, tot i que al judici va sortir que hi havia tanta violència que la policia va haver de marxar: és mentida!”. El centre va obrir portes l'1-O. Malgrat que els mesos van passant, la ferida continua oberta, amb la dificultat afegida de l'autocensura. “Hem passat de parlar amb normalitat sobre la situació política a Catalunya, fins al punt que no parlem de res per por”.

Des del punt de vista educatiu, creu que és un sense sentit: “No s'entén! Estem educant!”. Ens en parla amb un llaç groc a la solapa de la jaqueta: “Pels meus amics que estan a la presó”, diu. Però reconeix que no es pronuncia ni obre converses amb els alumnes, marca distància i els demana que en parlin a casa. “Hi ha mestres que ho pateixen molt”, assegura.

El pare Coll, un enamorat de l'ensenyament

“M'imagino el pare Coll: en aquella època alguns li deien que estava boig, avui el trobaríem a les perifèries”. La dèria de [sant Francesc Coll](#) va ser “donar cultura”, explica Mudarra. De perfil itinerant, va ser contemporani del pare **Antoni Maria Claret**. Però a diferència del fundador dels claretians, Francesc Coll no va deixar cap biografia: “No tenim grans escrits del pare Coll; en una època de guerra, va viure l'exclaustració”.

El que sí que sap és que “el pare Coll va ser un enamorat de Jesús i de l'ensenyament, un home decidit i reivindicatiu”. Va fundar la Congregació per crear comunitats i escoles, especialment per a l'ensenyament de les nenes en un moment de molta mancança. “Volia que les germanes es prepararessin i tinguessin títols oficials. Volia alguna cosa més que resar i fer labors a les classes”. Considera així que “el pare Coll no anava desenfocat”.

Una altra forma de vida religiosa

D'ençà d'aquell moment fundacional, avui Europa viu una davallada de vocacions. En canvi, les dominiques de l'Anunciata tenen moltes novícies a l'Àsia i a l'Àfrica: “El mateix que va passar aquí als anys cinquanta”. Juliana explica que la majoria de congregacions fa temps que es plantegen la manera i el sentit de transmetre el carisma.

“La vida religiosa ens ha servit un segle i un altre i potser ara s'ha de plantejar d'una altra manera”. Sense desànim ni derrotismes, està convençuda que “naixerà una altra forma, una altra manera de viure la vida religiosa dins l'Església i el món”. Una nova època, de poques congregacions i amb grups petits: “L'Evangeli no morirà”, hi afegeix.

Si mirem la trajectòria de la seva congregació, els [10 anys de la FEDAC](#) són tota una fita històrica. És un bon exemple de missió compartida amb l'equip de laics. La fundació agrupa les 24 escoles de les Dominiques de l'Anunciata. El lema d'aquest aniversari parla de la passió per educar: “Sembla que la passió per educar sigui una cosa nova, però té una història de molts anys, potser sense tanta imatge, sense tants recursos, sense tants projectes”.

Es mostra crítica amb “la lluita de la pública i la privada” i no troba que tingui sentit entrar en dinàmiques de competitivitat. Si mira el futur veu tot un canvi de

model. “A nosaltres ens toca retirar-nos, la FEDAC i tot aquest jovent ha agafat el relleu del nostre carisma”. Amb tot, no perd l'esperança: “Com diu la cançó, ens en sortirem!”